

DECIZIE

04 octombrie 2017

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență

Președintele ședinței

judecători

Valentina Clevadi

Dumitru Mardari și Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de avocatul Adrian Manolache în interesele lui Troşin Pavel,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Instuția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Troşin Pavel, privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chişinău din 22 iunie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Troşin Pavel,

a c o n s t a t a t:

La 18 septembrie 2013, Instuția Privată „Centrul de Informații Universitare” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Troşin Pavel, privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Solicită reclamantul încasarea din contul lui Troşin Pavel, în beneficiul Instuției Private „Centrul de Informații Universitare” a sumei de 25289 lire sterline – cu titlu de datorie și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîscani, mun. Chişinău din 27 decembrie 2016, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Instuția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Troşin Pavel, privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată. S-a dispus încasarea din contul lui Troşin Pavel, în beneficiul Instuției Private „Centrul de Informații Universitare” suma de 25 289 lire sterline, care urmează a fi convertiți în valută națională a RM la rata de schimb a Băncii Naționale a RM la momentul executării plății. S-a dispus încasarea din contul lui Troşin Pavel, în beneficiul Instuției Private „Centrul de Informații Universitare” cheltuielile de judecată, inclusiv taxa de stat în mărime de 1 500,00 lei și 4500,00 lei cheltuieli pentru asistență juridică, iar în total suma de 6 000,00 lei (f.d. 116, 119-122).

La 25 ianuarie 2017, Troşin Pavel a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii contestate, cu emiterea unei noi hotărîri

perin care acțiunea să fie respinsă integral. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Troșin Pavel, comunicându-i-se apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul, stabilindu-i-se în acest sens termen până la 21 iunie 2017 să lichideze neajunsul menționat (f.d. 127).

La 21 iunie 2017, Troșin Pavel a depus apel motivat (f.d. 136).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, a fost admisă cererea apelantului Troșin Pavel, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. A fost scutit parțial apelantul Troșin Pavel de la plata taxei de stat în mărime de 9675 lei, din taxa de stat integrală de 13675 lei, la declararea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Troșin Pavel, fiind obligat apelantul Troșin Pavel să achite restul plății taxei de stat în mărime de 4000 lei, comunicându-i-se apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 4000 lei, stabilindu-i un termen până la 20 iulie 2017, ora 14:00 (f.d. 149-151).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a concluzionat că reieșind din faptul că apelantul Troșin Pavel, urmează să anexeze dovada de plată a taxei de stat în sumă de 4000 lei, a apărut necesitatea de a nu da curs cererii de apel și de a stabili apelantului un termen, pentru anexarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 4000 lei.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 3 iulie 2017, avocatul Adrian Manolache în interesele lui Troșin Pavel, fiind împuternicit prin mandatul nr. 0195350 din 29 ianuarie 2014, a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, cu emiterea unei noi încheieri prin care pretenția privind scutirea de la plata taxei de stat să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea încheierii contestate, menționând că instanța de apel nu a cercetat sub toate aspectele probele administrate în sensul susținerii pretenției privind scutirea de la plata taxei de stat pentru declararea apelului.

Colegiul menționează că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău, care nu este datată, a fost expediată în adresa părților încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 (f.d. 152) și la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei recurate.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul a fost declarat în termen.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul declarat de avocatul Adrian Manolache în interesele lui Troșin Pavel întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze

integral sau parțial încheierea, restituid pricina spre rejudecare; să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Actele pricinii certifică faptul că prin hotărârea Judecătoriei Rîscani, mun. Chișinău din 27 decembrie 2016, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Instuția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Troșin Pavel, privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată.

Ulterior, manifestînd dezacord față de hotărârea primei instanțe, la 25 ianuarie 2017, Troșin Pavel a declarat apel nemotivat împotriva Judecătoriei Rîscani, mun. Chișinău din 27 decembrie 2016, solicitînd casarea hotărîrii contestate, cu emiterea unei noi hotărîri perin care acțiunea să fie respinsă integral, totodată, a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, iar prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Troșin Pavel, comunicîndu-i-se apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul, stabilindu-i-se în acest sens termen pînă la 21 iunie 2017 să lichideze neajunsul menționat.

Prin urmare, pentru a executa indicațiile instanței de apel date prin încheierea din 11 mai 2017, Troșin Pavel la 21 iunie 2017 a depus apel motivat.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 22 iunie 2017, a admis cererea apelantului Troșin Pavel, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, scutindu-l pe acesta parțial de la plata taxei de stat. Totodată, instanța de apel nu a dat curs cereri de apel declarate de Troșin Pavel, obligînd apelantul să achite restul plății taxei de stat în mărime de 4000 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție analizînd situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar consideră oportun de a reliefa prevederile art. 85 alin. (4) CPC care statuează expres că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Instanța de recurs punctează că în dispoziția normei de drept procedural citate, legiuitorul a lăsat instanței de judecată prerogativa de a decide, asupra necesității scutirii integrale sau parțiale a persoanei fizice sau juridice de la plata taxei de stat, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

Prin urmare, apelantul-recurent Troșin Pavel, ca probe care certifică imposibilitatea achitării taxei de stat pentru depunerea apelului a administrat la dosar copia legitimației nr. 36962 din care rezultă că XXXXXXXXXXXX. Totodată, a anexat copia certificatului seria DM-EM-3 eliberat de Ministerul sănătății al RM, care certifică XXXXXXXXXXXX. Troșin Pavel a anexat și certificatul medical nr. 454 din 15 septembrie 2000, unde este exhaustiv specificată XXXXXXXXXXXX (f.d. 144-146).

Astfel, instanța de recurs punctează că din actele anexate la dosar, rezultă cert faptul că recurentul-apelant Troșin Pavel este XXXXXXXX, dispunînd de o pensie mizeră. Mai mult decît atît, potrivit diagnozei medicilor stabilită prin certificatul medical nr. 454 din 15 septembrie 2000, Troșin Pavel administrează periodic preparate

prescrise de medic și necesită control medical etapizat, situație care impune cheltuieli financiare care depășesc substanțial cuantumul contribuției statului acordată pentru XXXXXXXX.

În aceste condiții, Colegiul menționează că este neîntemeiată poziția instanței de apel prin care a dispus scutirea parțial a apelantului Troșin Pavel de la plata taxei de stat pentru declararea apelului, or, actele administrate la dosar, enunțate supra, permit instanței de recurs de a concluziona despre posibilitatea scutirii integrale a apelantului-recurent Troșin Pavel de la plata taxei de stat pentru declarare apelului.

În acest sens, instanța de recurs menționează că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă (cauza Clinov contra Moldovei, Tudor-Comerț contra Moldovei, Teltronic-CATV contra Poloniei) a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv și persoana este lipsită de resurse financiare. Curtea Europeană a arătat că în toate cazurile, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii cuantumului acestei sau scutirea creditorului care invocă situația grea financiară.

Dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975.), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

Limitările invocate sunt compatibile cu art. 6 parag. 1 CEDO, decît dacă urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44).

Prin urmare, Colegiul punctează asupra faptului că instanța de apel nu a ținut cont de noțiunea de raport rezonabil de proporționalitate, atunci cînd a dispus scutirea parțială a apelantului-recurent Troșin Pavel de la plata taxei de stat pentru declararea apelului și obligîndu-l pe acesta să achite suma de 4000 lei – cu titlu de taxă de stat, or, la înaintarea cererii de chemare în judecată Instuția Privată „Centrul de Informații Universitare” a achitat suma de 1500 lei – taxa de stat și această sumă a fost percepută din contul pîrîtului-recurent Trocin Pavel prin hotărîrea Judecătoriei Rîscani, mun. Chișinău din 27 decembrie 2016, însă suma respectivă este formală în raport cu valoarea acțiunii – 25289 lire sterline, iar un simplu calcul demonstrează că 3% din această sumă ar fi 785 lire streline și aproximativ 17000 lei.

Astfel, cele invocate reliefează o disproporționalitate clară admisă de instanțele de judecată în raportul relament-pîrît în sensul elucidării corecte a situației ce ține de achitarea taxei de stat.

În consecință, întru respectarea principiului egalității armelor și a dreptului la un proces echitabil, instanța de recurs concluzionează despre necesitatea casării încheirii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, a scuti integral apelantul-recurent Troșin Pavel de la plata taxei de stat pentru declararea apelului și a remite cauza pentru judecarea apelului în Curtea de Apel Chișinău.

Colegiul conchide că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul

prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Astfel, ținând cont de faptul că concluzia instanței de apel exprimată în încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 este neîntemeiată, fiind prezente la caz încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral încheierea recurată, a admite integral cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru declararea apelului și a restitui prezenta cauză pentru judecarea apelului în instanța de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Adrian Manolache în interesele lui Troșin Pavel.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Instuția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Troșin Pavel, privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărîri sub formă de încheiere prin care:

Se admite cererea înaintată de Troșin Pavel, cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, pentru declararea apelului.

Se scutește integral Troșin Pavel de la plata taxei de stat în mărime de 13675 lei, pentru declararea apelului.

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Instuția Privată „Centrul de Informații Universitare” împotriva lui Troșin Pavel, privind încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, se remite în instanța de apel – Curtea de apel Chișinău, pentru judecarea apelului.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valentina Clevadi

Judecători

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea